

INSTITUTIONEN FÖR TILLÄMPAD INFORMATIONSTEKNOLOGI

IT00012, Introduktion till forskningsetik och god forskningssed, 3 högskolepoäng

Introduction to Research Ethics and Good Research Practice, 3 credits

Forskarnivå / Third-cycle level

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Institutionen för tillämpad informationsteknologi 2021-11-26 och senast reviderad 2026-06-10. Den reviderade kursplanen gäller från och med höstterminen 2026.

Ansvarig institution

Institutionen för tillämpad informationsteknologi, Fakulteten för naturvetenskap och teknik

Förkunskapskrav

Antagen till forskarutbildning vid institutionen för tillämpad informationsteknologi vid Göteborgs universitet eller vid institutionen för data- och informationsteknik vid Göteborgs universitet eller Chalmers tekniska högskola.

Lärandemål

Efter godkänd kurs ska doktoranden kunna:

Kunskap och förståelse

- redogöra för grundläggande etiska principer, lagar och regelverk för forskning;
- demonstrera fördjupad kunskap om och förståelse för forskningsetiska avväganden i relation till användning av internet och andra digitala system och hjälpmedel;
- göra välgrundade överväganden kopplade till forskningsetiska principer i relation till publicering;

Färdighet och förmåga

- kritiskt relatera det egna avhandlingsprojektet till etiska principer och regelverk;
- identifiera och lösa forskningsetiska problem i relation till egen forskning;

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa insikt om hur etiska förhållningssätt är förbundna med metodologiska beslut;
- visa förmåga att föra ett kontinuerligt och reflexivt etiskt resonemang genom hela forskningsprocessen;
- göra väl avvägda etiska bedömningar i linje med forskningsetiska riktlinjer och regelverk;
- kritiskt bedöma etiska konsekvenser av framväxande teknologier, inklusive artificiell intelligens (AI) och datadrivna forskningsmetoder;
- demonstrera ett vetenskapligt förhållningssätt till forskningsetiska överväganden;
- utvärdera och argumentera för god forskningssed.

Innehåll

Kursen syftar till att förmedla kunskap om centrala teoretiska begrepp inom forskningsetik samt relaterade lagar och regelverk. Kursen kommer också att tillhandahålla kriterier för redlighet och god forskningsetik i förhållande till IT-forskning i såväl nationella som internationella sammanhang. Kursen behandlar olika etiska perspektiv, riktlinjer och regelverk med relevans för forskningsetik och hantering av olika typer av data, inklusive personuppgifter, samt etiska utmaningar som är förknippade med digital och AI-driven forskning under hela forskningsprocessen. Kursen ger deltagarna möjligheten att reflektera kring etiska ställningstaganden både i forskningen generellt och inom ramen för det egna avhandlingsarbetet.

Kursen består av följande tre delkurser:

1. *Introduktion till forskningsetik och centrala teoretiska begrepp* ger en grundläggande introduktion till forskningsetik, aktuell lagstiftning rörande etikprovningsslagar, principer och förhållningssätt.
2. *Forskningsetik inom IT-området* inkluderar ett antal fall och dilemman inom informationsteknologi som forskningsområde och diskussioner kring hur sådana frågor kan hanteras i praktiken.
3. *God forskningssed och reflektion kring eget avhandlingsarbete* behandlar publiceringsprinciper och inkluderar diskussion kring forskningsetik inom ramen för pågående avhandlingsarbeten.

Undervisningsformer

Föreläsningar, seminarier och interaktiva workshops med utgångspunkt i deltagarnas egna forskningsfall.

Undervisningsspråk

Kursen ges på engelska

Betyg

På kursen ges något av betygen Godkänd (G) och Underkänd (U).

Former för bedömning

Kursdeltagarna förväntas vara aktivt deltagande i kursens alla delar. Kursen examineras genom seminariediskussioner i anslutning till respektive delkurs samt genom en skriftlig uppgift. I den skriftliga uppgiften ska deltagarna beskriva och problematisera forskningsetiska aspekter kopplat till det egna avhandlingsområdet samt beskriva hur dessa bör hanteras inom avhandlingsarbetet. Uppgiften genomförs individuellt och presenteras även muntligt vid seminarium i slutet av kursen.

Kursdeltagarna ska visa att de uppnått de angivna lärandemålen genom:

- aktivt deltagande vid kursens seminarier (1 poäng)
- att skriva ett självständigt arbete samt att presentera detta muntligt vid ett seminarium i slutet av kursen (2 poäng)

Kursvärdering

Kursdeltagarna får möjlighet att göra en skriftlig utvärdering i slutet av kursen.